

Š i f r a k a n d i d a t a :

--

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

UMETNOSTNA ZGODOVINA

Izpitsna pola 1

Ponedeljek, 28. avgust 2023 / 90 minut (60 + 30)

Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Konceptni list je na perforanem listu, ki ga kandidat pazljivo iztrga.
Izpitsni poli je priložena barvna priloga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani).

Izpitsna pola je sestavljena iz dveh delov, dela A in dela B. Časa za reševanje je 90 minut. Priporočamo vam, da za reševanje dela A porabite 60 minut, za reševanje dela B pa 30 minut.

Izpitsna pola v delu A vsebuje 5 nalog polodprtga tipa, od katerih izberite in rešite 4, v delu B pa 3 naloge odprtga tipa, od katerih izberite in rešite eno. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 80, od tega 60 v delu A in 20 v delu B.

Vse slike so v priloženi barvni prilogi.

V preglednicah z "x" zaznamujte, katere naloge naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prve štiri naloge, ki ste jih reševali v delu A, in prvo nalogo, ki ste jo reševali v delu B.

Del A				
1.	2.	3.	4.	5.

Del B		
6.	7.	8.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v izpitno polo v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapisi na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami. Osnutek naloge dela B, ki ga lahko napišete na konceptni list, se pri ocenjevanju ne upošteva.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 24 strani (1–24), od tega 3 prazne. Barvna priloga ima 12 strani (25–36).

M 2 3 2 5 6 1 1 1 0 2

Konceptni list

Konceptni list

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

5/36

Prazna stran

OBRNITE LIST.

DEL A

1. naloga: Grška umetnost

- 1.1. Na shematični risbi starodavnih Aten na sliki 1.1. sta označeni dve pomembni središči mesta. Pojasnite ju.

Agora: _____

Akropola:

(2 točki)

- 1.2. Kateri stebrni red je uporabljen na stavbi na sliki 1.2?

(1)

Zapišite dve značilnosti tega stebrnega reda. V pomoč vam je lahko risba na sliki 1.3.

(2)
(3 točke)

- 1.3. Stavba na sliki 1.2 velja za eno najbolj skladnih v zgodovini arhitekture. Z dvema navedbama zapišite, s čim je uspelo Grkom ustvariti ta vtis skladnosti.

(2 točki)

- 1.4. K trem številкам na tlORisu stavbe na sliki 1.4 pripišite ustrezno poimenovanje prostorskih enot, iz katerih je zasnovana stavba.

(3 točke)

1.5. Kaj predstavlja podoba na sliki 1.5? Podoba je votivna, razložite ta izraz.

(2)

Navedite dve oblikovni značilnosti teh kipov.

(2)
(4 točke)

1.6. Jožetu Plečniku so bile starodavne Atene velikokrat navdih pri urejanju Ljubljane. Navedite primer takšnega arhitektovega dela in antično predlogo, ki jo je uporabil.

(1 točka)

2. naloga: Umetnost visokega srednjega veka

- 2.1. Oglejte si slike 2.1, 2.1a, 2.1b in 2.2. Imenujte umetnostno obdobje, ki mu pripadajo umetnine, in določite časovni okvir tega umetnostnega sloga.

(2 točki)

(2 točki)

- 2.2. Nosiči kulture in umetnosti so bili takrat menihi. Poimenujte dva izmed meniških redov, ki so delovali v tistem času.

(2 točki)

- 2.3. Navedite po dve oblikovni značilnosti tlora, zunanjosti in notranjosti stavbe na slikah 2.1, 2.1a in 2.1b.

Tloris: *TLORIS* is a trademark of Tlora, Inc.

(2)

Zunanjost:

(2)

Notranjost: _____

(2)
(6 točk)

- 2.4. Kiparski okras na sliki 2.2 je del pročelja v obliki reliefsa. Največji prizor je v polju nad vrtali. Imenujte ta del portala.

(1)

Navedite tri oblikovne značilnosti kiparstva, ki jih prepozname na sliki 2.2.

(3)

Kateri motiv je bil najpogostejši na tem delu stavbe?

(1)
(5 točk)

3. naloga: Gotika na Slovenskem

- 3.1. Na sliki 3.1 je eden izmed najbolj celostno ohranjenih gotskih arhitekturnih spomenikov na Slovenskem. Navedite, kje se nahaja.

(1)

Kdo je bil pobudnik za gradnjo stavbe?

(1)
(2 točki)

- 3.2. Stavba uveljavi nov tip cerkvenega prostora v slovenskih deželah. Poimenujte ga.

(1)

Zapišite tri arhitekturne značilnosti gotske arhitekture, ki so razvidne na stavbi.

(3)
(4 točke)

- 3.3. Kipa na slikah 3.2 in 3.3 sta izdelana v slogu mednarodne gotike. Zapišite tri oblikovne značilnosti gotskega kiparstva.

(3 točke)

3.4. Katera motiva sta predstavljena na slikah 3.3 in 3.4? Poimenujte ju.

Slika 3.3: _____

Slika 3.4: _____ (2)

Kako je motiv na sliki 3.4 običajno predstavljen v tem obdobju?

(1)
(3 točke)

3.5. Na sliki 3.5 je značilna poslikava cerkva na Slovenskem. Poimenujte jo in razložite, kaj simbolno predstavlja.

(2)

Navedite en primer nahajališča stenskega gotskega slikarstva na Slovenskem.

(1)
(3 točke)

4. naloga: Prepoznavanje umetnika

4.1. Kdo je avtor del na slikah 4.1, 4.2, 4.3 in 4.4?

(1)

V katerem stoletju in v katerem mestu je deloval?

(1)

V katerem slogu je ustvarjal?

(1)
(3 točke)

4.2. Kako je zasnovana kompozicija na delu na sliki 4.1?

(2 točki)

4.3. Navedite dve slogovni značilnosti tega slikarja.

(2 točki)

- 4.4. Ta slikar je bil zelo slaven in iskan, portretiral je veliko pomembnih osebnosti. Na primer koga? (Pomagajte si s sliko 4.2 ali 4.3.)

(1)

Kaj je skupno portretoma na slikah 4.2 in 4.3?

(1)
(2 točki)

- 4.5. Iz katere likovne snovi črpa delo na sliki 4.4?

(1)

Koga upodablja?

(1)
(2 točki)

- 4.6. Navedite enega izmed slikarjev, ki so prav tako delovali v istem obdobju in v istem mestu.

(1)

Primerjajte delo na sliki 4.4 z delom na sliki 4.5. Navedite eno skupno značilnost ter dve razlike.

Skupna značilnost: _____

Razliki: _____

(3)
(4 točke)

5. naloga: Prepoznavanje obdobja in ikonografije

- 5.1. Poimenujte antična božanstva, ki jih prepoznote na slikah 5.1, 5.2, 5.3 in 5.4. Dopišite tudi njihove atributte, s pomočjo katerih ste jih prepoznali.

Slika 5.1: _____

Slika 5.2: _____

Slika 5.3: _____

Slika 5.4: _____

(4 točke)

- 5.2. Natančno opredelite umetnostnozgodovinsko obdobje nastanka kipov na slikah 5.2., 5.3 in 5.4.

(1)

Po katerih oblikovnih značilnostih ste to prepoznali? Navedite dve značilnosti.

(2)
(3 točke)

- 5.3. Delo na sliki 5.5 prikazuje svjetopisemski motiv. Pojmenuite motiv.

Predstavite to svetopisemsко zgodbo.

(1)
(2 točki)

5.4. Slika 5.6 predstavlja sv. Ano Samotretjo. Pojasnite njeno vlogo.

(1)

Kdo je avtor dela na sliki 5.6?

(1)

Zakaj tega umetnika označujemo kot »univerzalnega človeka« (uomo universale)?

(1)

Katere značilnosti ustvarjanja tega umetnika prepoznate na sliki 5.6? Navedite tri značilnosti.

(3)
(6 točk)

DEL B

6. naloga

Oglejte si umetniško delo na slikah 6.1, 6.1a in 6.1b ter ga predstavite:

1. Zapišite ime umetnika ali skupine (razen če gre za anonimnega umetnika ali anonimno skupinsko delo), naslov umetniškega dela (pri arhitekturi pa njegovo ime in kraj, kjer stavba stoji), vsaj približen čas nastanka, tehniko ali material, približno velikost in delo slogovno opredelite. (4 točke)
2. Razčlenite oblikovne značilnosti dela (oblikovanje telesnosti, oblikovanje prostora (perspektiva), kompozicija, barve, svetloba, tekstura ...; pri kiparstvu in arhitekturi še prostornina, masa, struktura ...) tudi glede na njegove materialne značilnosti in posebnosti v tehnično-obrtni izvedbi. (3 točke)
3. Razčlenite vsebinske značilnosti dela (ikonografski motiv, tema, sporočilo ...). (3 točke)
4. Navedite okoliščine nastanka umetnine, umetniške vplive in pomen za umetnost. (3 točke)
5. Primerjajte delo na slikah 6.1, 6.1a in 6.1b s tistim na slikah 6.2, 6.2a, 6.2b in 6.2c glede na obliko in vsebino. Poudarite tako podobnosti kot razlike. (5 točk)
6. Primerjalno opredeljite svoj odnos do obeh del. (2 točki)

Skupaj 20 točk

Odgovarjajte tako, da navajate elemente naloge v zaporedju, danem v vprašanjih. Oblikujte besedilo v smiselnopovezanih povedih. Izogibajte se splošnim opredelitvam. Besedilo naj bo dolgo od 200 do 350 besed (približno eno do tri strani).

7. naloga

Oglejte si umetniško delo na sliki 7.1 in ga predstavite:

1. Zapišite ime umetnika ali skupine (razen če gre za anonimnega umetnika ali anonimno skupinsko delo), naslov umetniškega dela (pri arhitekturi pa njegovo ime in kraj, kjer stavba stoji), vsaj približen čas nastanka, tehniko ali material, približno velikost in delo slogovno opredelite.
(4 točke)
2. Razčlenite oblikovne značilnosti dela (oblikovanje telesnosti, oblikovanje prostora (perspektiva), kompozicija, barve, svetloba, tekstura ...; pri kiparstvu in arhitekturi še prostornina, masa, struktura ...) tudi glede na njegove materialne značilnosti in posebnosti v tehnično-obrtni izvedbi.
(3 točke)
3. Razčlenite vsebinske značilnosti dela (ikonografski motiv, tema, sporočilo ...).
(3 točke)
4. Navedite okoliščine nastanka umetnine, umetniške vplive in pomen za umetnost.
(3 točke)
5. Primerjajte delo na sliki 7.1 s tistim na sliki 7.2 glede na vsebino in obliko. Poudarite tako podobnosti kot razlike.
(5 točk)
6. Primerjalno opredelite svoj odnos do obeh del.
(2 točki)

Skupaj 20 točk

Odgovarjajte tako, da navajate elemente naloge v zaporedju, danem v vprašanjih. Oblikujte besedilo v smiselnopovezanih povedih. Izogibajte se splošnim opredelitvam. Besedilo naj bo dolgo od 200 do 350 besed (približno eno do tri strani).

8. naloga

Oglejte si umetniško delo na sliki 8.1 in ga predstavite:

1. Zapišite ime umetnika ali skupine (razen če gre za anonimnega umetnika ali anonimno skupinsko delo), naslov umetniškega dela (pri arhitekturi pa njegovo ime in kraj, kjer stavba stoji), vsaj približen čas nastanka, tehniko ali material, približno velikost in delo slogovno opredelite.
(4 točke)
2. Razčlenite oblikovne značilnosti dela (oblikovanje telesnosti, oblikovanje prostora (perspektiva), kompozicija, barve, svetloba, tekstura ...; pri kiparstvu in arhitekturi še prostornina, masa, struktura ...) tudi glede na njegove materialne značilnosti in posebnosti v tehnično-obrtni izvedbi.
(3 točke)
3. Razčlenite vsebinske značilnosti dela (ikonografski motiv, tema, sporočilo ...).
(3 točke)
4. Navedite okoliščine nastanka umetnine, umetniške vplive in pomen za umetnost.
(3 točke)
5. Primerjajte delo na sliki 8.1 s tistim na sliki 8.2 glede na vsebino in namen ter obliko. Poudarite tako podobnosti kot razlike.
(5 točk)
6. Primerjalno opredeljite svoj odnos do obeh del.
(2 točki)

Skupaj 20 točk

Odgovarjajte tako, da navajate elemente naloge v zaporedju, danem v vprašanjih. Oblikujte besedilo v smiselnopovezanih povedih. Izogibajte se splošnim opredelitvam. Besedilo naj bo dolgo od 200 do 350 besed (približno eno do tri strani).

Številka izbrane naloge: _____

M 2 3 2 5 6 1 1 1 2 0

M 2 3 2 5 6 1 1 1 2 1

21/36

Viri slik v barvni prilogi (k Izpitni poli 1)

- Slika 1.1: <https://tinyurl.com/zsjqqd3>. Pridobljeno: 4. 4. 2022.
- Slika 1.2: <https://tinyurl.com/y9zqvvhva>. Pridobljeno: 4. 3. 2022.
- Slika 1.3: <https://tinyurl.com/yavvbt8m>. Pridobljeno: 4. 4. 2022.
- Slika 1.4: <https://tinyurl.com/yayvcxrt>. Pridobljeno: 4. 4. 2022.
- Slika 1.5: <https://tinyurl.com/yc3hvr9b>. Pridobljeno: 4. 4. 2022.
- Slika 1.5a: <https://tinyurl.com/ya3758zr>. Pridobljeno: 4. 4. 2022.
- Slika 1.6: A. Hrausky idr., Arhitekturni vodnik po Ljubljani: 107 izbranih zgradb, Rokus, Ljubljana, 2002.
- Slika 2.1: <https://tinyurl.com/y8t3erq3>. Pridobljeno: 4. 6. 2020.
- Slika 2.1a: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London, 1997.
- Slika 2.1b: <https://tinyurl.com/y9gndhs4>. Pridobljeno: 14. 9. 2017.
- Slika 2.2: <https://tinyurl.com/yc7hwbn8>. Pridobljeno: 30. 3. 2022.
- Slike 3.1, 3.1a in 3.1b: S. Bernik idr., Umetnost na Slovenskem od prazgodovine do danes, Mladinska knjiga, Ljubljana, 1998.
- Slika 3.2: S. Bernik idr., Umetnost na Slovenskem od prazgodovine do danes, Mladinska knjiga, Ljubljana, 1998.
- Slika 3.3: <https://tinyurl.com/ycoywu74>. Pridobljeno: 4. 4. 2022.
- Slika 3.4: <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/79/>. Pridobljeno: 26. 4. 2021.
- Slika 3.5: <https://tinyurl.com/234ymy34>. Pridobljeno: 26. 4. 2021.
- Slika 3.5a: <https://tinyurl.com/285gme8t>. Pridobljeno: 5. 6. 2019.
- Slika 4.1: H. Honour in J. Fleming, A World History of Art, Laurence King Publishing, London, 1999.
- Slika 4.2: <https://tinyurl.com/y7etr58k>. Pridobljeno: 4. 4. 2022.
- Slika 4.3: <https://tinyurl.com/y7mofmlv>. Pridobljeno: 4. 4. 2022.
- Slika 4.4: <https://tinyurl.com/yas7yxww>. Pridobljeno: 4. 4. 2022.
- Slika 4.5: <https://tinyurl.com/y9wkntwt>. Pridobljeno: 4. 4. 2022.
- Slika 5.1: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London, 1997.
- Slika 5.2: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London, 1997.
- Slika 5.3: R. Wolf idr., Rojstvo novega časa, Umetnost v slikah, DZS, Ljubljana, 1969.
- Slika 5.4: <https://tinyurl.com/y8w9r5o5>. Pridobljeno: 4. 4. 2022.
- Slika 5.5: R. Wolf idr., Rojstvo novega časa, Umetnost v slikah, DZS, Ljubljana, 1969.
- Slika 5.6: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London, 1997.
- Slika 6.1: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London, 1997.
- Slika 6.1a: <http://contenidos.educarex.es>. Pridobljeno: 11. 6. 2013.
- Slika 6.1b: <https://www.wga.hu/art/zearly/1/>. Pridobljeno: 24. 11. 2022.
- Slika 6.2: <https://tinyurl.com/y8mf5cc4>. Pridobljeno: 31. 3. 2022.
- Slika 6.2a: <https://www.vistanet.it/>. Pridobljeno: 24. 11. 2022.
- Slika 6.2b: <https://tinyurl.com/y8mf5cc4>. Pridobljeno: 31. 3. 2022.
- Slika 6.2c: <https://i.pinimg.com/originals/9d/3a/57/9d3a5768c6f3d349b527fc3c3e446a7f.jpg>. Pridobljeno: 24. 11. 2022.
- Slika 7.1: <https://tinyurl.com/yd7fyvrg>. Pridobljeno: 4. 4. 2022.
- Slika 7.2: <https://tinyurl.com/ycqvlc9v>. Pridobljeno: 5. 4. 2022.
- Slika 8.1: <https://tinyurl.com/ya8nmwpm>. Pridobljeno: 18. 5. 2016.
- Slika 8.2: G. Duby idr., Sculpture. From antiquity to the middle ages, Taschen, Köln, 2010.

Prazna stran

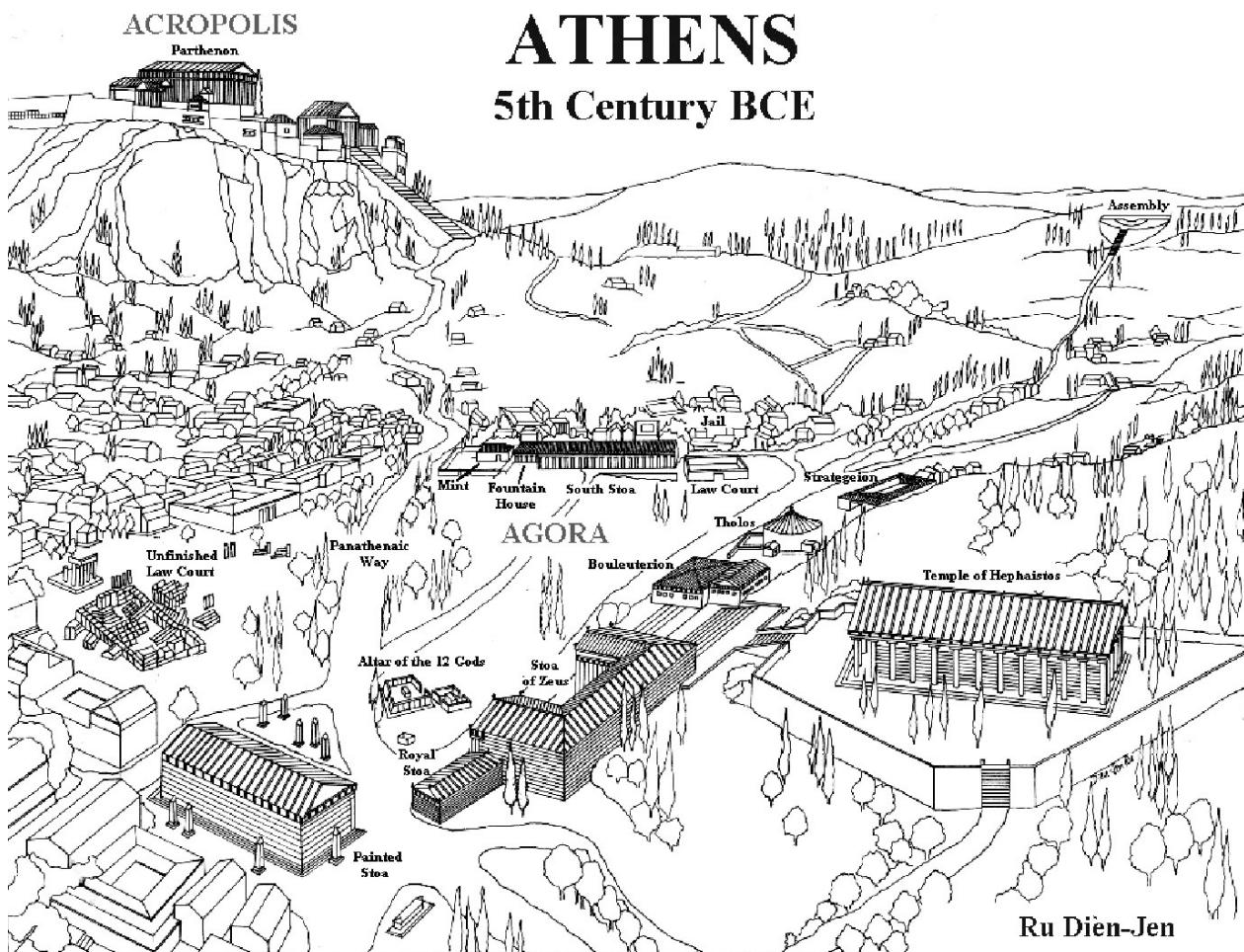

Prazna stran

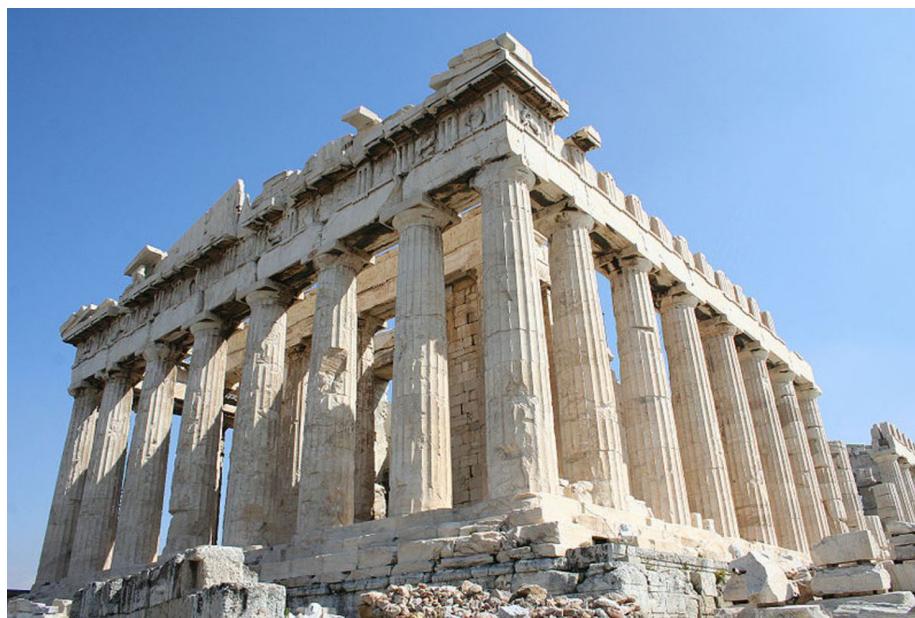

Barvna priloga (k Izpitni poli 1)

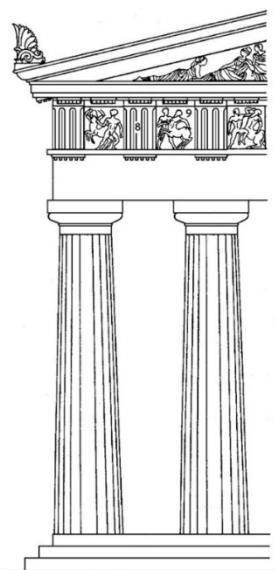
1. naloga: Grška umetnost

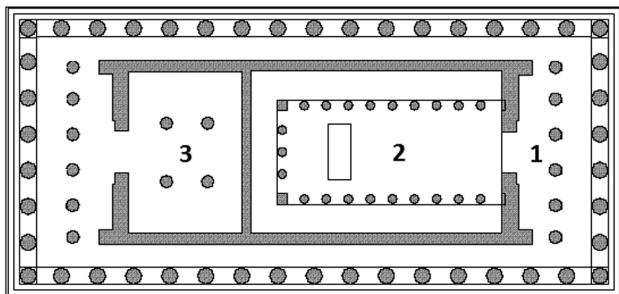
Slika 1.1

Slika 1.2

Slika 1.3

Slika 1.4

Slika 1.5a

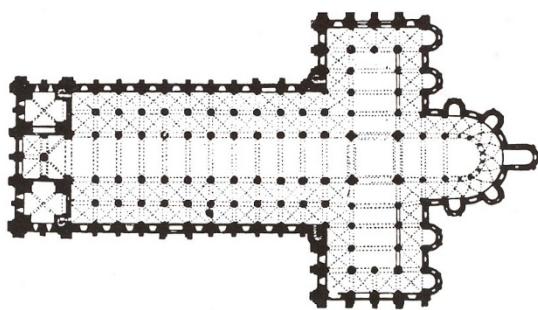
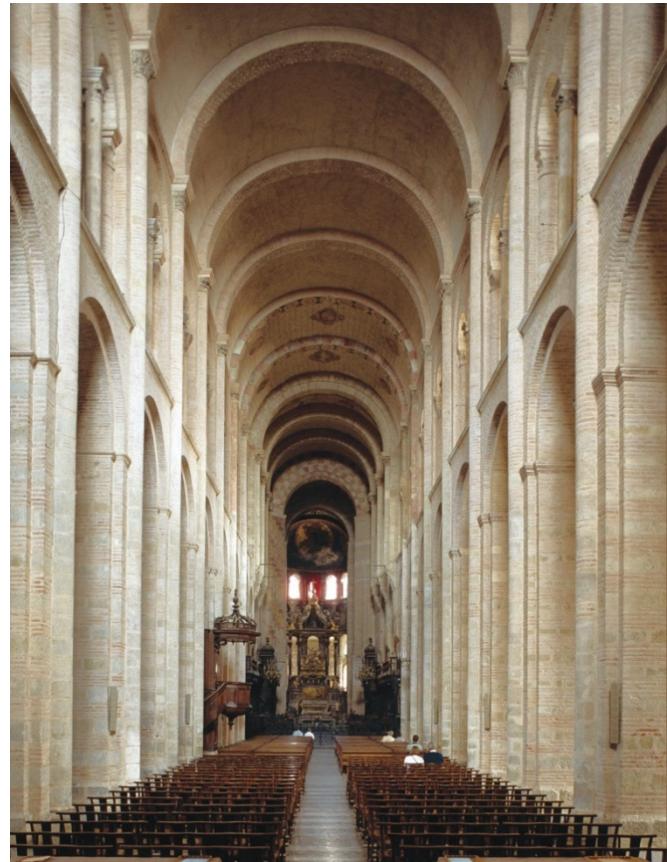

Slika 1.5

Slika 1.6

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

2. naloga: Umetnost visokega srednjega veka*Slika 2.1**Slika 2.1a**Slika 2.1b*

Slika 2.2

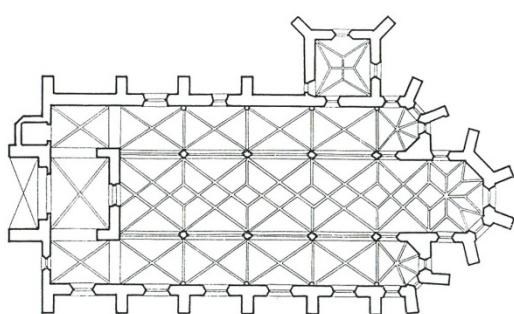
3. naloga: Gotika na Slovenskem

Slika 3.1

Slika 3.1a

Slika 3.1b

M 2 3 2 5 6 1 1 1 2 9

29/36

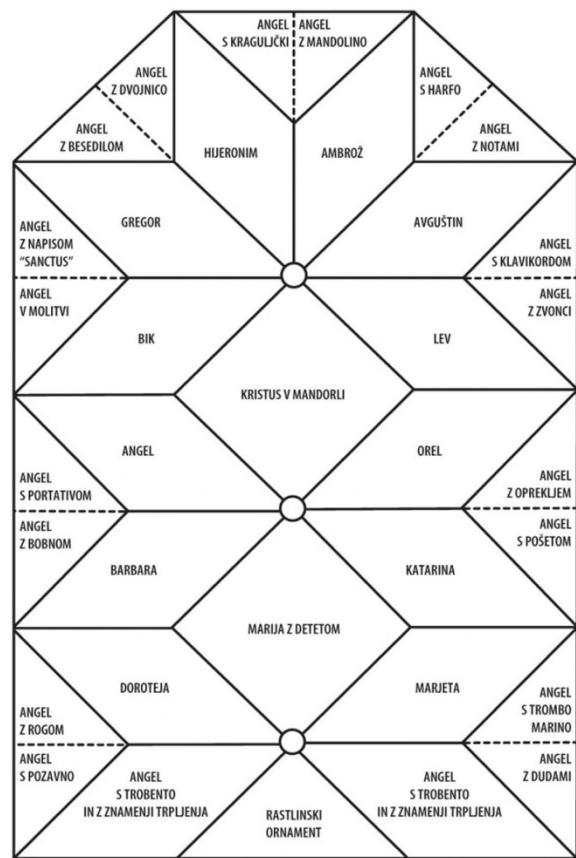
Slika 3.2

Slika 3.3

Slika 3.4

Slika 3.5a

Slika 3.5

4. naloga: Prepoznavanje umetnika

Slika 4.1

Slika 4.2

M 2 3 2 5 6 1 1 1 3 1

31/36

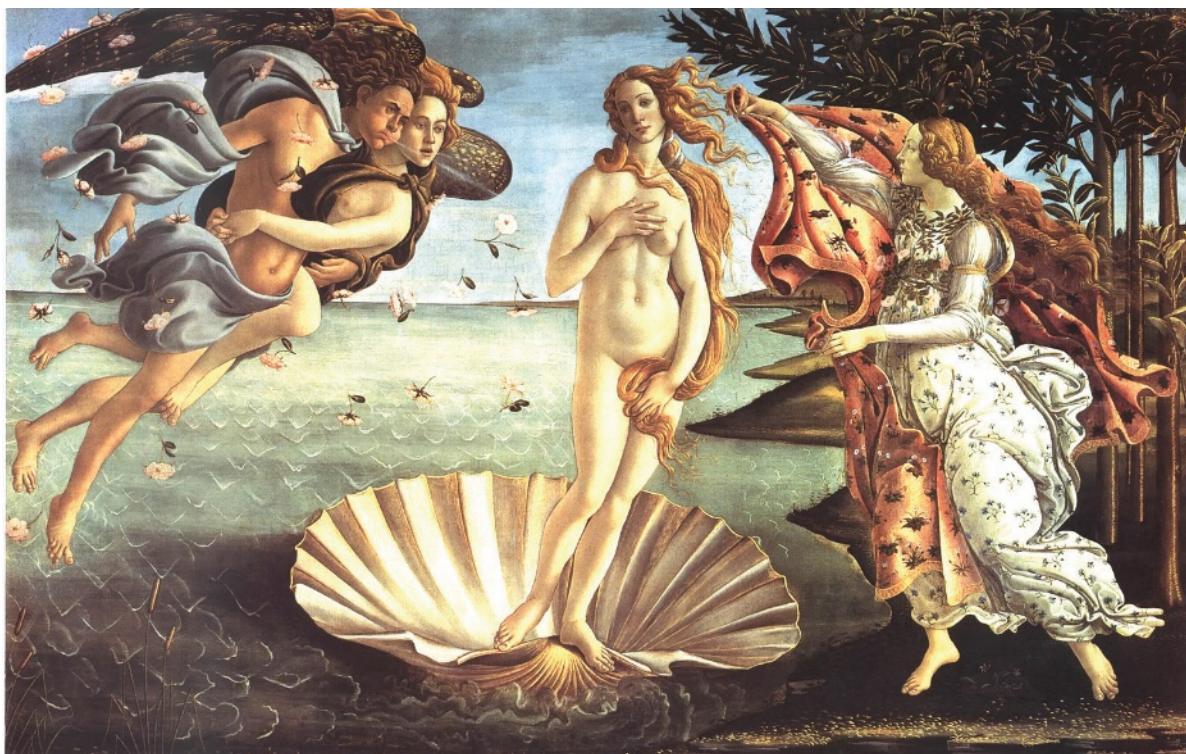
Slika 4.3

Slika 4.4

Slika 4.5

5. naloga: Prepoznavanje obdobja in ikonografije

Slika 5.1

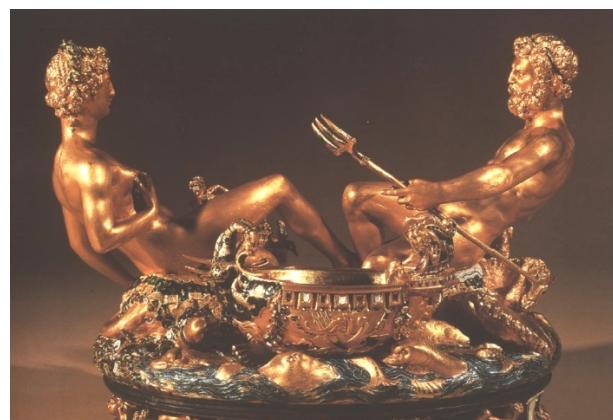

M 2 3 2 5 6 1 1 1 3 3

33/36

Slika 5.2

Slika 5.3

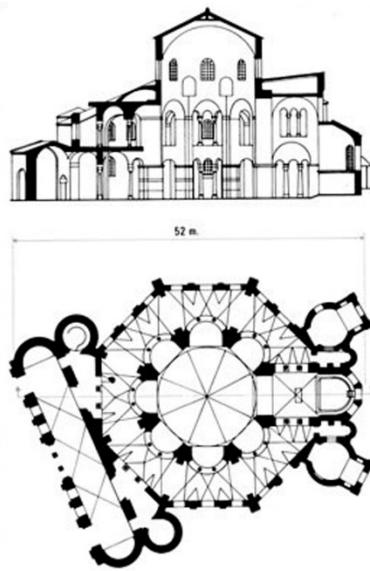
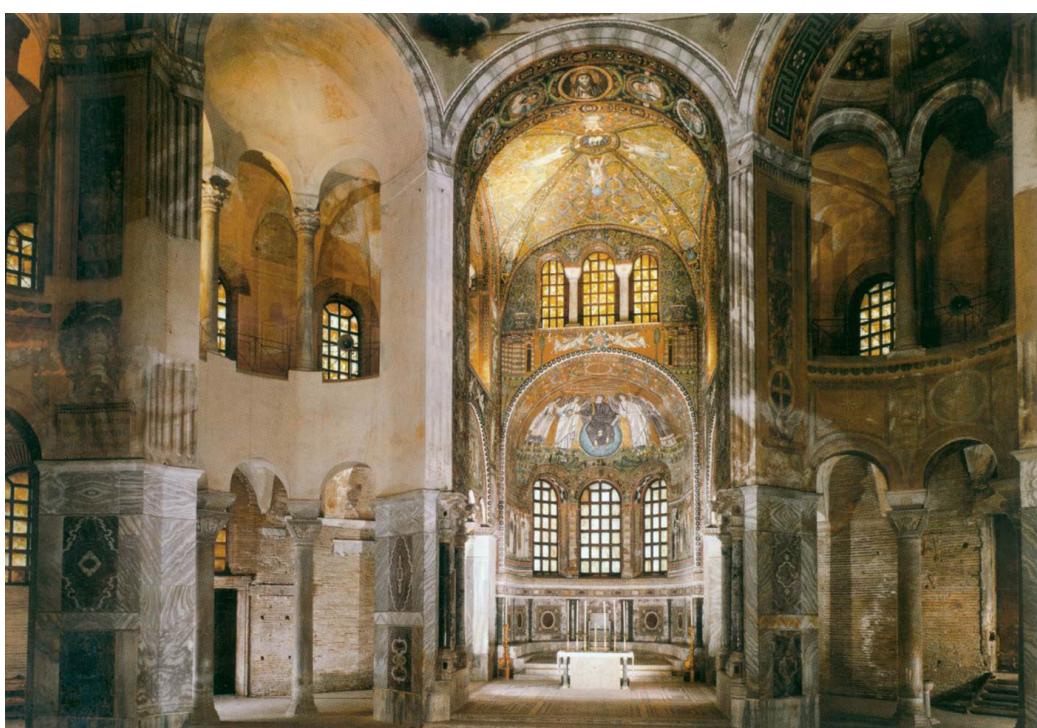
Slika 5.4

Slika 5.5

Slika 5.6

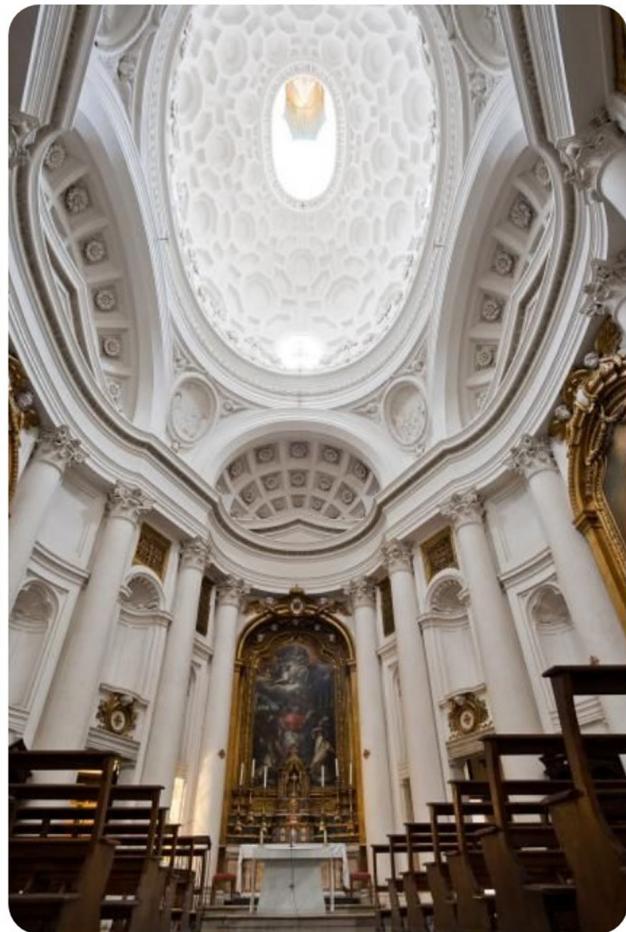
6. naloga*Slika 6.1**Slika 6.1a**Slika 6.1b*

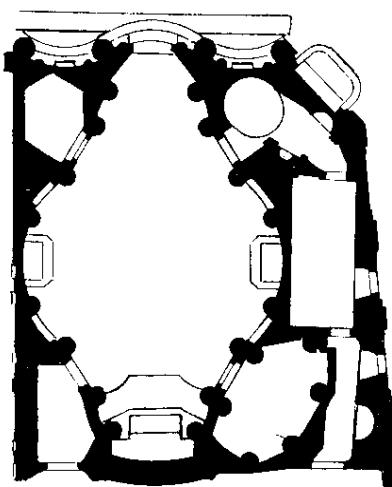
M 2 3 2 5 6 1 1 1 3 5

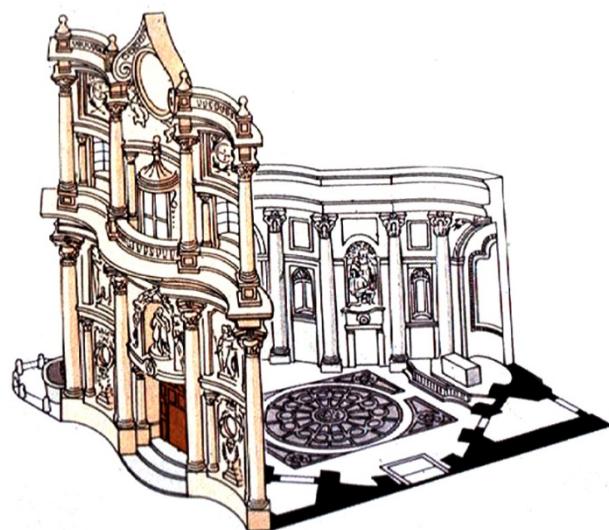
Slika 6.2

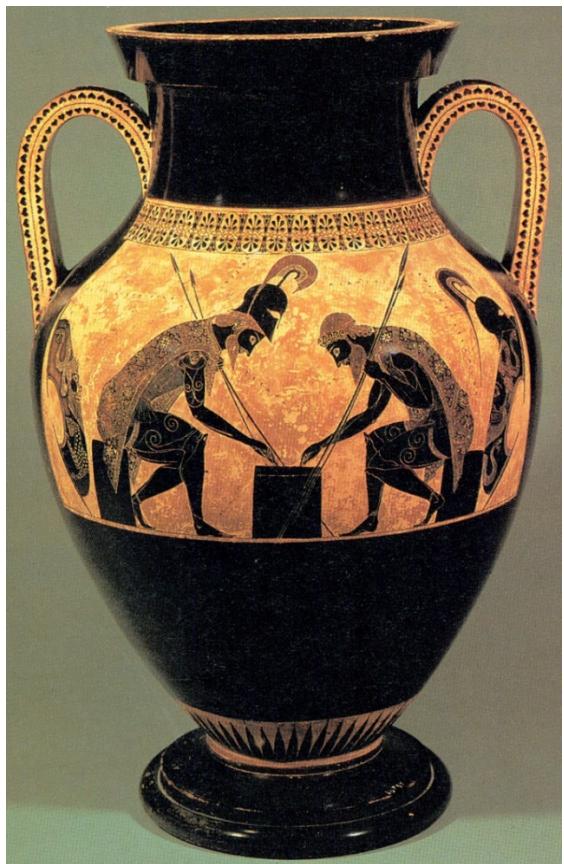
Slika 6.2a

Slika 6.2b

Slika 6.2c

7. naloga*Slika 7.1**Slika 7.2***8. naloga***Slika 8.1**Slika 8.2*